

ПРАВА НА ВОЛЮ

№12 (255)
2009

Праваабарончы бюлетең

Больш за 70 дзён...

Мікалай Аўтуховіч трymае галадоўку

23 чэрвяна адвакат Павел Сапелка бачыўся ў менскім съледчым ізалятары з Мікалаем Аўтуховічам.

"Трымаецца, вельмі слабы, але працягвае галадоўку, на сустрэчу прыйшоў самастойна", – паведаміў адвакат Павел Сапелка пра Мікалая Аўтуховіча, з якім пабачыўся ў менскім съледчым ізалятары.

Прайшло больш за 70 дзён, як Мікалай Аўтуховіч пачаў галадоўку. Адвакату невядома, ці ставяць Аўтуховічу кропельніцы. Прадпрымальнік пратэстуе супраць крымінальнага перасъледу, які лічыцца незаконным – Аўтуховіча абвінавачваюць у падпале дома міліцыята. Як паведаміў Павел Сапелка, днёмі Аўтуховічу абвясцілі, што ён лічыцца падазраваным і ў яшчэ адной крымінальнай справе – аб незаконных дзеяньнях са зброяй.

"Прызнаны падазраваным ва ўчыненых злочынства, прадугледжанага 3-й часткай 295 артыкулу Крымінальнага кодэксу – гэта незаконныя дзеяньні ў адносінах да зброі і боепрыпасаў".

Найбольшае пакаранье, якое пра-

дугледжана гэтым артыкулам, – 8 гадоў зняволеня. Паводле словаў адваката, справы, у якіх фігуруе Мікалай Аўтуховіч аўяднаныя: "Як я разумею, абедзве справы аўяднаныя ў адну вытворчасць, а Мікалай Аўтуховіч лічыцца арыштаваным за галоўнай съледчай управай МУС".

Адвакат таксама паведаміў прозывішча новага съледчага, які вядзе справу Аўтуховіча – гэта спадар Клачко. Раней справу прадпрымальніка расцсьледаваў съледчы Кухаронак з Гародні.

28 чэрвяна Павел Сапелка паведаміў, што здароўе ў яго падапечнага "стабільна дрэннае": "Пачуваецца стабільна дрэнна. У яго з'явілася новая праблема: яму трэба лячыць зубы. Зынешне ён значна схуднеў, але зьбіраецца працягваць галадоўку".

Адвакат Павел Сапелка назваў сваёго падабароннага Мікалая Аўтуховіча "надзвычай мужкім чалавекам, які не прывык адступаць і можа трymацца на маганьнімі волі".

(Працяг на стар. 7)

Беларусь-Еўрасаюз: усяго пяць кроку насustrач...

Беніта Ферэра-Вальднер падчас візіту ў Менск заявіла пра тое, што яна спадзяеца на новую эпоху ў дачыненіях з Беларусью. Аднак яна адразу папярэдзіла, што крокі Брушелю насustrач Менску магчымы толькі пры ўмове, што і Беларусь пойдзе насustrач Еўрасаюзу і, у прыватнасці, да канца гэтага года выкананае 5 умоваў дэмакратызацыі краіны.

Еўракамісар назвала сваю супрэчку з кіраўніком Беларусі "вельмі прадуктыўнай": "Магу вам сказаць, што мы мелі вельмі прадуктыўную размову па ўсіх пытаньнях. Яна цягнулася дзіве з паловай гадзіны. Мы абмеркавалі ўсе дэталі. Мне падалося, што прэзідэнт вельмі ўважліва прыслухаўся да маіх словаў".

Беніта Ферэра-Вальднер таксама выказалася за добрыя дачыненіні Брушелю і Менску. Але яна нагадала, што Еўрасаюз і Еўракамісія чакаюць ад Беларусі выкананыя галоўныя умоваў дэмакратызацыі краіны. Гэта, перадусім, сумесная праца з Бюро дэмакратычных інстытутаў і правоў чалавека (БДІПЧ) у справе зъянененія выбарчага заканадаўства Беларусі, каб наступныя выбары праходзілі паводле новага заканадаўства. Акрамя таго, гэта – свабода СМІ, свабода сходаў, рэгістрацыя нездаржайных арганізацыяў, вызваленіе палітзняволеных.

Беніта Ферэра-Вальднер гаварыла з А. Лукашэнкам таксама пра фінансавую дапамогу, візы і права чалавека. У прыватнасці, еўракамісар паведаміла, што Еўракамісія прыкладае намаганні, каб Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця, а таксама Еўрапейскі інвестыцыйны банк аказалі фінансавую дапамогу Беларусі.

Спадарыня Ферэра-Вальднер сказала журналістам, што на перамохах у Менску павіставала пытанае пра зъянененіе кошту візаў для грамадзянаў Беларусі. У прыватнасці, беларускі бок жадае, каб віза патаньнела з 60 да 35 ёура.

"Я падтрымліваю гэту працягову і пастараюся давесці ці неабходнасць гэтага да краінаў, якія ўваходзяць у Еўрасаюз", – зазначыла еўракамісар у справах зъяненія сувязяў Беніта Ферэра-Вальднер.

Праваабарончыя матэрыялы
можна таксама працягітаць
на сایтах: www.spring96.org;
www.charter97.org; www.baj.ru

Патрабаванье ПАРЕ – дадатковы стымул працягваць працу

Статус съпецыяльна запрошанага ў ПАРЕ парламенту Беларусі вернуць толькі пасъля ўвядзеніння мараторыю на съміротнае пакараньне. Такое рашэніне 23 чэрвенья было прынятае на сесіі ПАРЕ ў Страсбургу. Як заявіў прадстаўнік ПЦ "Вясна" Валянцін Стэфановіч, праваабаронцы цалкам падтрымліваюць дадзеную прапанову.

"Мы станоўча ацэнўваем рашэніне, прынятае на сесіі ПАРЕ – сказаў В. Стэфановіч, – Аднаўленыне статусу съпецыяльна запрошанага ў Радзе Еўропы на мусіць быць падарункам для беларускіх ўладаў. Улады Беларусі павінны зрабіць яшчэ пэўныя крокі ў наокурунку дэмакратызацыі ў краіне, каб атрымаць такі статус".

Праваабаронца адзначыў, што, хаця статус съпецыяльна запрошанага не прадугледжвае наяўнасці мараторыя на съміротнае пакараньне (наколькі не вядзеца гаворка пра паўнавартаснае сябровства ў Радзе Еўропы), патрабаваныне Асамблеі цалкам адэвкатнае.

"Мы цалкам падтрымліваем дадзеную прапанову і лічым, што ўвядзенінне мараторыю на съміротнае пакараньне было б адпаведным крокам для таго, каб парламенту Беларусі аднавіць такі статус", – сказаў праваабаронца.

Пытаныне пра рэгістрацыю праваабарончай арганізацыі "Наша

Вясна" стаіць асобным пунктам у рэзаплюцыі ПАРЕ, што прадугледжвае вяртанье беларускаму парламенту статусу съпецзапрошанага.

У дакументе гаворыца, што, нягледзячи на некаторыя пазітыўныя крокі, сітуацыя ў Беларусі па-ранейшаму насыцярожвае. У прыватнасці, адзначаецца, што выклікае заклапочанасць сітуацыя з свободай асацыяцыяў: "Нават улічваючы тое, што апазіцыйны палітычны рух "За свабоду!" быў нарэшце зарэгістраваны ў сінегні 2008 годзе, іншыя апазіцыйныя і праваабарончыя арганізацыі па-ранейшаму сутыкаюцца з перашкодамі пры спробе атрымання рэгістрацыі ад Міністэрства юстыцыі; апошнім прыкладам зьяўляецца сітуацыя з праваабарончай арганізацыяй "Наша Вясна" – яе сябры разызкуюць трапіць пад крымінальны перасып след за дзейнасцю ад імя незарэгістраванай арганізацыі паводле Артыкулу 193.1 Крымінальнага кодэксу".

Звязтаючыся да беларускіх уладаў з перакананьнем, што "дыялогу можна дасягнуць толькі праз няспынны прагрэс Беларусі на шляху да выканання стандартаў Рады Еўропы", Асамблея заклікае ў тым ліку і да "прадастаўлення рэгістрацыі праваабарончай арганізацыі "Наша Вясна".

Як адзначыў Але́сь Бяляцкі,

кіраўнік праваабарончага аб'яднання, якое стваралася сябрамі ліквідаванага беларускімі ўладамі ў каstryчніку 2003 г. Праваабарончага цэнтра "Вясна", гэтае патрабаванье Асамблі зьяўляецца дадатковым стымулом для сяброў "Вясны" працягваць сваю працу: "Для сяброў "Вясны" гэта дадатковы стымул працягваць сваю працу. І ўвогуле, тое, што ПАРЕ звязнула ўвагу на праблемы з правам на асацыяцыю ў Беларусі, вельмі істотны момант. Гэта яшчэ раз пацьвердзіла, што стандарты захаваныя правоў чалавека ў Радзе Еўропы стаяць на высокім узроўні. І калі беларускія ўлады думаюць, якім чынам аднавіць і падвысіць свой статус у Радзе Еўропы, то сітуацыю з рэгістрацыяй няўрадавых арганізацыяў траба будзе вырашаць кардынальна. Бо сітуацыя ў краіне ненормальная. Калі ўзяць любую краіну СНД, напрыклад, Арменію, то там колькасць зарэгістраваных арганізацыяў на душу насельніцтва ў 10 разоў вышэйшая ў параўнанні з Беларусью. Я думаю, што гэтыя лічбы гаворяць самі за сябе" – сказаў Але́сь Бяляцкі.

Нагадаем, што ў 1993 годзе Беларусь ужо атрымлівала статус съпецыяльна запрошанай у ПАРЕ. Аднак пасъля рэферэндуму 1996 г., вынікі якога не былі прызнаныя дэмагратычнымі съветамі, краіна была пазбаўленая гэтага статусу.

Еўракамісар сустрэлася з прадстаўнікамі НДА

22 чэрвенья, камісар па замежных сувязях і Еўропейскай палітыцы добрачуседства Беніта Ферэра-Вальднер, якая знаходзілася з афіцыйным візітам у Беларусі, правяла рабочую сустрэчу з прадстаўнікамі няўрадавых грамадзкіх арганізацыяў.

У размове, у прыватнасці, прынялі ўдзел старшыня БАЖ Жана Літвіна, старшыня БХК Алег Гулак, старшыня арганізацыі "Сацыяльныя інавацыі" Таццяня Пашывалава, каардынатор Хартыі'97 Зыміцер Бандарэнка, вядомы сацыёлаг Андрэй Вардамацкі, старшыня праваабарончага цэнтра "Вясна" Але́сь Бяляцкі.

Падчас сустрэчы былі ўзянутыя пытаныні свободы дзейнасці ў краіне няўрадавых грамадзкіх яўяднанняў, наяўнасці палітэканавленых, узаемаадносінаў паміж Еўрасаюзам, беларускімі грамадзкімі аўяднаннямі і дзяржавай.

Старшыня ПЦ "Вясна" Але́сь Бяляцкі паведаміў камісару Еўракамісу пра сітуацыю з рэгістрацыяй праваабарончага аўяднання "Наша Вясна", якому за апошні час тройчы было адмоўлена ў дзяржаўнай рэгістрацыі, прыгадаўшы пры гэтым і адмовы ў рэгістрацыі Асамблеі

няўрадавых арганізацыяў і "Берасцейскай Вясны". Асобна было адзначана, што падобная практика рэгіструючых органаў тычыцца таксама і партыяў. Толькі ў апошні час у рэгістрацыі было адмоўлена Партыя Свабоды і Прагрэсу і Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі.

У гэтым стасунку Але́сь Бяляцкі звязніў увагу Еўракамісара на рэпрэсіі на сябе адпаведнага заканадаўства і адзначыў неабходнасць яго хутчэйшай зъмены. Пры гэтым праваабаронца прывёў красамоўныя лічбы колькасці недзяржаўных грамадзкіх арганізацыяў на душу насельніцтва. Так, напрыклад, у Арmenіі альбо на Украіне, іх у дзесяць разоў болей, чым у Беларусі.

Камісар па замежных сувязях і Еўропейскай палітыцы добрачуседства Беніта Ферэра-Вальднер звязаў, што беларускія ўлады зрабілі недастаткова кроку ў напрамку лібералізацыі грамадзкага палітычнага жыцця ў краіне.

Мітынг – без папярэдній аплаты

18 чэрвенья адбылося паседжаныне калегі абласнога суда Берасцейскай вобласці. На суд у Берасцце з Баранавічай паехала праваабаронца Сяргей Гоўша і юрист Карней Пятровіч. Яны звязніліся са скартай на неправамоцныя дзеяньні Баранавіцкага гарвыканкаму. Чыноўнікі патрабавалі, каб арганізатары вулічных мерапрыемстваў аплацилі загадзя – ажно за тъдзень – рахункі міліцыі, пажарнікаў і хуткай дапамогі.

Судовая калегія ў складзе Ніны Усыцінчук, Георгія Дзымітрука (старшыня) і Анатоля Літоўчыка паведаміла заяўнікам, што такой праблемы больш не існуе. "Як высьветлілася, у Берасцейскім абласным судзе 17 чэрвеня паступіла ўжо новае рашэніне Баранавіцкага гарвыканкаму. У ім яны адмянілі папярэднюю аплату. Я лічу, што гэта звязацца з прызнаннем нашай праўды. Тым самым чыноўнікі прызналі, што незаконна патрабавалі папярэднюю аплату", – паведаміў праваабаронца Сяргей Гоўша.

Ён лічыць, што актыўісты атрымалі маленьку перамогу. Посьпех можа атрымаць працяг. Сяргей Гоўша разважае: "Мы прасілі абласную калегію выйсці з прапановамі па змене закону аб масавых мера-прыемствах".

"Увесыці мараторый – справа аднаго дня"

Нацыянальны сход Беларусі зноў атрымае статус съпешыяльна запрошанага ў Парламенцкую асамблею Рады Еўропы толькі пасля таго, як будзе прыняты мараторый на съмяротнае пакаранье. Так пастанаеўлі 23 чэрвеня дэпутаты Парламенцкай асамблей. У беларускім парламенце стварылі рабочую групу, якая будзе выявічаць магчымасці ўвядзення мараторыю на съмяротнае пакаранье.

Гэта рэакцыя на рашэнне Парламенцкай асамблей Рады Еўропы. Як хутка беларускія ўлады могуць выкананаць патрабаваныне Рады Еўропы адносна мараторыю на съмяротнае пакаранье і чаму такі мараторый ня ўводзіўся дагэтуль? Што кажуць наконіт гэтага праваабаронцы і вядомыя палітыкі?

Праваабаронца Валянцін Стэфановіч лічыць вельмі важнай умовай патрабаваныне еўрапейцамі мараторыю на съмяротнае пакаранье: "Гэта не зязуляеца абавязковай умовай для аднаўленыня статусу. Датычна Беларусі гаворка пакуль не ідзе пра паўнавартаснае сяброўства ў Радзе Еўропы, дзе забарона съмяротнага пакаранья – умова абавязковая. Але тым ня менш нашы ўлады кажуць, што яны нібыта гатовыя да ўвядзення мараторыю. Сёлета мы такіх выказваньняў чулі шмат. Але, акрамя гаворкі, справа ніяк ня рухаецца. Хоць для вырашэння дастаткова ўказу прэзідэнта альбо адпаведнага зъяненія парламентам Крымінальнага кодэкса. Ёсьць рашэнне Канстытуцыйнага суда. Паколькі ў Канстытуцыі записана, што съмяротнае пакаранье носіць часовы характар, то ня трэба ніякіх рэфэрэндумаў. І гэта адлюстравана ў рашэнні Канстытуцыйнага суда ад 2004 году".

Кіраўнік камісіі па нацыянальнай бяспечы Палаты прадстаўнікоў Віктар Гумінскі кажа, што, на ягоны погляд, перспектыва ўвядзення мараторыю існуе: "Дастаткова сказаць, што сёньня ў нашым парламенце створана рабочая група, якая павінна падрыхтаваць адпаведныя прапановы. Я якраз яе ачольваю. І я думаю, што з улікам тых заўвагаў, якія выказалі на наш адрес на сесіі Парламенцкай асамблей Рады Еўропы, будзе зроблены аналіз усіх аbstавінай і правільнія вынікі з іх".

Старшыня камісіі па адукцыі і культуры Уладзімір Здановіч

лічыць, што народ з паразуменінем паставіцца да магчымага мараторыю на съмяротнае пакаранье: "Пытанье не пра мараторый было ўсё ж такі вырашана на рэферэндуме. Таму прымаца нейкае рашэнне без узделу ўсяго насельніцтва краіны было б не зусім правільна. Аднак я лічу, што ў апошнія гады стаўленыне насельніцтва да съмяротнага пакаранья зъянілася. Прыйчым у той бок, што мы, мабыць, павінны перайсці на яго адмену – прынамсі, увесыці мараторый. Я думаю, што народ з паразуменіем паставіцца да гэтай прапановы. Дарэчы, на мой погляд, ад гэтага выйграюць два бакі. З аднаго боку – людзі, якім прызначалася съмяротнае пакаранье, і з другога – уся краіна, якая атрымлівае магчымасць уступіць у Еўрасаюз".

Судовая сістэма Беларусі гатова да ўвядзення мараторыю на съмяротнае пакаранье, заяўві **старшыня Вярхоўнага суда Валянцін Скуала**: "Калі ў Канстытуцыі Беларусі гэтыя выключныя віды пакарання назначаныя як часовы, то гэта норма непазыбежна пацягне за сабой яе адмену", – дадаў ён.

Скуала таксама выказаў меркаваныне, што мараторый на съмяротнае пакаранье можа стаць сваіго роду прамежкавым этапам да яе адмены. Гэту меру ён лічыць цалкам рэальнай і аргументаванай. Пры гэтым кіраўнік Вярхоўнага суда нагадаў, што у апошнія гады съмяротнае пакаранье ў Беларусі ўжываецца вельмі рэдка, "таму ніякіх перашкодаў з пункту гледжання судовай сістэмы няма".

Старшыня Беларускага Хельсінскага камітэту Алег Гулак

Съмяротнае пакаранье сталі прымяняць радзей...

Кіраўнік адміністрацыі прэзідэнта Беларусі Уладзімір Макей паабяцаў прыпыненіне съмяротных прысудаў у Беларусі ў выпадку максімальнага збліжэння з Радай Еўропы.

"Калі Беларусь прыме рашэнне аб уступленыні ў Раду Еўропы, то пытанье аб ўвядзеніні мараторыя на съмяротнае пакаранье будзе неабходна вырашыць", – цытуе кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта Беларусі Уладзіміра Макея агенцтва БелПАН. "Пытанье аб съмяротнай кары ня трэба разглядаць як нешта застылае назаўсёды, – сказаў Макей. – Я сустракаўся са съпецдакладчыкам ПАРЕ па Беларусі спадаром Рыгоні, і мы на гэтую тэму доўга размаўлялі. У нас ужо паменшылася колькасць артыкулаў у Крымінальным кодэксе, за якія давалі съмяротную кару, і на практицы такое пакаранье сталі прымяняць радзей. Тым больш што гэта трэба разглядыць у кантэксце ўступлення Беларусі ў Раду Еўропы".

мяркуе, што мараторый на съмяротную кару даўно насыпей: "На маю думку, яго можна ўвесыці хоць сёньня. Шлях акрасылены Канстытуцыйным судом яшчэ ў 2004 годзе, і для гэтага дастаткова ўказу пра тое, што съмяротныя прысуды не прыводзяцца ў выкананьне".

Паводле словаў праваабаронцы, у выпадку ўвядзення мараторыю трэба вызначыць месца, дзе будуть утрымліваць асуджаных да вышэйшай меры пакаранья. Для гэтага не падыходзіць, на думку праваабаронцы, менскі съледчы ізалятар, дзе ўмовы ўтрымання асуджаных на съмерць вязняў шмат хто прыроўнівае да катаўніння. Таксама патрэбны гарант, што людзей, якія падпалі пад мараторый, ніколі не пакараюць съмерцию, нават калі мараторый з нейкіх прычынаў адменяецца. "Гэта было б бясчалавечна", – мяркуе Алег Гулак.

Старшыня праваабарончай арганізацыі "Вясна" Алеся Бяляцкі спаслаўся на апошнія дасьледаваныя грамадзкай думкі, паводле якіх колькасць прыхільнікаў съмяротнага пакаранья ў Беларусі значна зьнізілася ў параўнанні з сярэдзінай 1990-х гадоў і ўжо фактычна роўная з колькасцю тых, хто супроць съмяротнай кары. Алеся Бяляцкі адзначае, што ў грамадzkую кампанію за адмену съмяротнай кары ўключаеца ўсё больш вядомых асобаў: "Адгукнулася ўжо шмат людзей, сярод іх і першы падпісант Беларускай Канстытуцыі спадар Мечыслаў Грыб, пісьменнікі Уладзімір Арлоў, Святланы Алексіевіч, вядомыя музыкі".

Былы старшыня Вярхоўнага Савету Мечыслаў Грыб лічыць, што прыняцце мараторыю – гэта экзамен на еўрапейскасць, які Беларусь павінна здаць паспяхова: "Гэта пытанье не надумана адмыслова для Беларусі. Гэта еўрапейская норма, еўрапейскі падыход, які ўжылі і для Беларусі. І другое: сёньня кіраўніцтву Беларусі лягчэй выкананаць менавіта гэтае патрабаваныне, чым іншыя, больш складаныя".

Старшыня ЛДПБ Сяргей Гайдукевіч нагадаў, як у сярэдзіне 2004 году сустракаўся з еўрапейскім чыноўнікамі ў якасці адмысловага пасланніка міністра замежных спраў. Тады была ўзгодненая "пакрокавая стратэгія" збліжэння Беларусі з Еўропай, у якой прадугледжваўся і мараторый на съмяротнае пакаранье: "Але тады, у 2004 годзе, яшчэ на быў гэтак адчувальны Еўрасаюз і наш інтэрэс да яго. Цяпер узынік такі імгнены інтэрэс, і ўсе разумеюць, што пытанье трэба вырашыць. Ведаючы сітуацыю ў парламенце, гэта не праблема. Быў бы ўказ прэзідэнта, а парламент яго хутка зацвердзіць".

Беларусь павінна кіравацца стандартамі Рады Еўропы

Заява Міжнароднай праваабарончай арганізацыі "Amnesty International"

Amnesty International заклікае Парламенцкую асамблею Рады Еўропы (далей – Асамблея) не адмаўляцца ад спробаў пераканаць Беларусь у неабходнасці неадкладна абвясціць афіцыйны мараторый на вынясеньне і прывядзенне ў выкананье съмяротных прысудаў, а ў перспектыве – адміністру пакаранье съмерцю. Акрамя таго, Асамблей варта далучыцца да заклікаў аб неадкладным і безумоўным вызваленіі 11 чалавек, якіх Amnesty International лічыць вязнямі сумленія.

Съмяротнае пакаранье

У 2008 годзе ў Беларусі пакаралі съмерцю чацвярых чалавек. Нягледзячы на паступовае памяншэнне ліку пакараньня ў съмерцю і той факт, што з лютага 2008 году пакараньня ў съмерцю не праводзілася, урад дагэтуль ня ўвёў афіцыйны мараторый на выкананье съмяротных прысудаў.

Amnesty International заклікае беларускія ўлады без прамаруджання абвясціць афіцыйны мараторый на вынясеньне і выкананье ўсіх съмяротных прысудаў, а ў перспектыве – адміністру дадзеную меру пакараньня, у адпаведнасці з рэзалюцыямі Генеральнай Асамблей ААН 62/149 і 63/168, прынятыхмі ў 2007 і 2008 гадах. Съмяротныя прысуды, вынесеныя ўсім вязням, якія знаходзяц-

ца цяпер у камеры съмяротнікаў, неабходна неадкладна замяніць турэмным зняволеннем.

Вязні сумленія

11 маладых людзей, якія прынялі ўдзел у несанкцыянаванай дэманстрацыі 10 студзеня 2008 году, былі асуджаныя па артыкуле 342 Крымінальнага кодэкса за "арганізацыю і падрыхтоўку дзеяньня, якія груба парушаюць грамадзкі парадак, альбо актыўны ўдзел у іх". Ім прызначылі пакаранье ў выглядзе абмежавання волі на тэрміны ад паўтара да двух гадоў. Арцёму Дубскому, Міхасю Пашкевічу, Таццяне Цішкевіч, Паўлу Вінаградаву, Аляксандру Бондару, Міхасю Крываву, Алеся Стрыльцову і Алеся Чарнышову вынеслы прысуды ў красавіку 2008 году. Міхасю Субачу і Максіму Дашуку прысуды абвясцілі ў траўні 2008 году, а Аляксандру Баразенку – у сінезні 2008 году. Умовы ўтрыманья асуджаных да абмежавання волі носяць настолькі абмежавальны характэр, што Amnesty International прыраўноўвае іх да адной з формаў пазбаўлення волі.

Асобы, асуджаныя да абмежавання волі, абавязаныя пастаянна знаходзіцца дома, калі яны не на працы, па патрабаванні праходзіць аналізы

на алкалі і наркотыкі і рэгулярна спраўдзяцца перад супрацоўнікамі Міністэрства ўнутраных справаў. Ім забараняюцца любыя паездкі, акрамя як на працу або вучобу, пры гэтым яны ня маюць права перавышаць час, адпушчаны на дарогу. Ім забараняеца наведваць спартовыя установы, прысутнічаць на спартовых мерапрыемствах і іншых выступах, а таксама знаходзіцца ў камерцыйных установах, дзе прадаюцца съпіртныя напоі, і ў гасцінях у іншых асобаў. Любое парушэнне ўмовай пагражае папярэджанням, а пасля трох папярэджанняў ім пагражае крымінальная адказнасць за парушэнне рэжыму. Адказны супрацоўнік міліцыі можа зъмяніць умовы адвольным чынам, і таму асуджаным яшчэ цяжэ іх выконваць.

Amnesty International лічыць, што гэтыя 11 маладых людзей зъяўляюцца вязнямі сумленія, асуджанымі за мірнае ажыццяўленне права на волю сходаў і выразу меркаваньяў, і заклікае да іх безумоўнага і неадкладнага вызвалення.

Арганізацыя заклікае беларускі парламент і органы ўлады вырашыць гэтыя пытаныні, якія выклікаюць занепакоенасць, і тым самым ясна прадэманстраваць сваё імкненіне адпавядаць стандартам Рады Еўропы ў галіне правоў чалавека.

19 чэрвеня 2009 году.

Front Line – за адмену артыкулу 193.1

У межах падтрымкі кампаніі "Стоп артыкулу 193.1!", якую праводзіць Асамблея НДА, самая вялікая беларуская кааліцыя НДА, Front Line заклікае адміністру артыкул 193.1 КК Рэспублікі Беларусь.

У 2005 годзе ў Крымінальны кодэкс Беларусі былі занесеныя палажэнні, якія далі законныя падставы для кримінальнага перасъеду незарэгістраваных НДА. Паводле артыкулу 193.1 КК, "незаконная арганізацыя або дзеяньніца грамадzkіх арганізацыяў, рэлігійных груп і фондаў, а таксама ўдзел у іх дзеяньніцаў" пагражае пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасціці месяцаў да двух гадоў. Заклікаючы далучыцца да кампаніі "Не артыкул 193.1!", Асамблея прадэмантратычных НДА съцвярджае, што: за перыяд з 2005 па 2009 год 17 сяброў незарэгістраваных арганізацыяў былі асуджаныя да турэмнага зняволенія ці штрафаў па артыкуле 193.1. У судзе ніводная справа па артыкуле 193.1 не была вырашаная на карысць адвінавачаных. Сотні прадстаўнікоў незарэгістраваных арганізацыяў былі дапытаны ў розных

дзяржаўных органах. Многія з гэтых людзей атрымалі ад пракурораў папярэджанні з патрабаваннямі спыніць іх дзеяньніцаў у незарэгістраваных арганізацыях.

28 траўня 2009 году Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь у трэці раз адмовілася рэгістраваць праваабарончую арганізацыю "Наша Вясна". "Наша Вясна" – новая назва Праваабарончага цэнтра "Вясна", які быў закрыты Вярхоўным судом па запыце Міністэрства юстыцыі ад 28 лістапада 2003 году падчас шырокамаштабных рэпрэсіяў у дачыненіі да грамадзянскай супольнасці. Нягледзячы ні на што, сябры "Вясны" працягваюць сваю законную дзеяньніцу ў сферы правоў чалавека і садзеянні ахвярам розных парушэнняў гэтых правоў. Праваабарончы цэнтр "Вясна" – адна з найбольш актыўных беларускіх праваабарончых арганізацыяў, якія съпецыялізујуцца асабліва на абароне, забесьпячэнні выкананьня і пашырэнні палітычных і сацыяльных правоў.

9 красавіка 2009 году Міністэрства юстыцыі ў другі раз адмовілася

рэгістраваць Беларускую Асамблею НДА. З чэрвеня 2009 году Вярхоўны суд пацвердзіў рашэнне Міністэрства юстыцыі пра адмову Асамблі Еўропы ў рэгістрацыі.

15 красавіка 2008 году ў рэзалюцыі 1606 Парламенцкай Асамбліи Рады Еўропы заклікае беларускія ўлады "адміністру артыкул 193.1 Крымінальнага кодэкса, паколькі ён уносіць у разрад незаконных дзеяньніцаў незарэгістраваных арганізацыяў".

9 кастрычніка 2008 году Еўрапейскі парламент прыняў рэзалюцыю, якая заклікае беларускія ўлады ўнесці "неабходны змены" Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь, скасаваўшы артыкул 193.1. Аднак беларускія ўлады не забясьпечылі выкананьне гэтых рэкамендацыяў.

Front Line лічыць, што артыкул 193.1 неабходна адміністру паколькі ён амбіёўвае дзеяньніцаў законных праваабарончых арганізацыяў і супярэчыць палажэнням Усеагульнай Дэкларацыі Правоў Чалавека і Міжнароднаму пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах, якія падпісала Беларусь.

Вось такая "свабода слова"...

Матэрыялы па справе Івана Крука, сябра грамадзкай ініцыятывы "Астравецкая атамная – гэта злачынства", 22 чэрвеня былі на-кіраваныя ў суд Астравецкага раёну. Грамадзкага актыўіста вінавацяць у распаўсюдзе выданняў без належнага указання выходных дадзеных. Як распавёў сп. Крук, 26 красавіка ў Астраўцы ён даў жыхару суседняга дому па экземпляры некалькіх незалежных выданняў ("Астравецкі веснік" № 1, 2, "Мірны атам", "Глоток воздуха" і "Новы час") з публікацыямі пра наступствы пабудовы АЭС. Пасьля гэтага да мужчыны падышлі супрацоўнікі міліцыі і за-бралі усе газеты, акрамя "Новага часу". З гэтага нарады Івана Крука выклікалі ў Міністэрства інфармацыі, дзе на яго быў складзены пратакол аб адміністрацыйным правапарушэнні за распаўсюд ім бюлётэня ў г. Астравец. Начальнік прававога ўпраўлення Міністэрства інфармацыі Лілія Богдан палічыла, што Іван Крук парушыў арт. 22 Закону "Пра сродкі масавай інфармацыі", а таксама патрабаваныні Міждзяржаўнага стандарту ДАСТУ 7.5-95 у частцы указання выходных звестак.

Грамадзкі актыўіст ня лічыць свае дзеяньні супрацьзаконнымі і мае намер дамагчыся праўды: "Дзеяньні міліцыі і КДБ парушаюць артыкулы 33 і 34 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Бо людзі маюць права на атрыманне інфармацыі, а іх пазбаўляюць такой магчымасці. Таму ў гэтай справе я гатовы дайсці да міжнародных установаў".

Як заявіў прадстаўнік ПЦ "Вясна" Валянцін Стэфановіч, праваабаронцы гатовыя дапамагчы Івану Круку ў справе адстойвання сваіх правоў: "Мы разглядаем гэтую сітуацыю як парушэнне правоў сп. Крука і парушэнне арт. 19 Пакту пра грамадзянскія і палітычныя права, паколькі гэты Пакт гарантую права свободна распаўсюджваць і атрымліваць любую інфармацыю. І, паводле Пакту, гэтае права можа быць абмежаванае законам толькі ў мэтах абароны пра-

вой і рэпутацыі іншых асобаў, аховы дзяржаўнай бяспекі, грамадзкага парадку, здароўя і маральнасці на-сельніцтва. У дадзеным выпадку Іван Крукробіць грамадзакарысную справу. Ён інфармуе грамадзянаў пра проблему будаўніцтва АЭС, якая закранае іх непасрэдныя інтэрэсы, – адзначае праваабаронца".

Абмежаванье права Івана Крука на распаўсюд інфармацыі такога кшталту праваабаронцы лічаць неабгрунтаваным: "Гэта абсалютна неабгрунтаванае аблежаванье законнага права. На маю думку, у дадзенай сітуацыі трэба давесць гэту справу да Камітэту па правах чалавека ААН. І мы гатовыя дапамагчы сп. Круку падрыхтаваць індывідуальны звярот а па-рушэнні ягоных правоў, – заяўв Валянцін Стэфановіч".

24 чэрвеня ў Астравецкім судзе пачаўся разгляд справы астравецкага актыўіста руху "За Свабоду" Івана Крука, якому інкрымінуюць распаўсюд нелегальнай літаратуры. Іван Крук прад'явіў два хадайніцтвы: "Першае, каб суд запатрабаваў у Астравецкага паштовага вузла суязі звесткі, калі насамрэч быў адпраўлены матэрыялы ў Міністэрства інфармацыі. Шэсць ці дзён ішоў ліст. Парушаныя тэрміны. Другое хадайніцтва, каб склалі запыт у Міністэрства інфармацыі РБ. Там указана, што складзены на мяне пратакол за раздачу газеты "Астравецкі веснік" № 1, 2, "Мірны атам" і "Глоток воздуха". Яны там указалі, што газеты без выходных звестак. Я запатрабаваў, каб у міністэрстве адказалі, што значыць "без выходных звестак". Бо такія звесткі ў выданнях ёсьць. Таму пытаныні адклалі да зутра".

25 чэрвеня працягнуўся суд над Іванам Круком. Іван Крук унёс хадайніцтва, каб у судзе дапыталі міліцыянта, які канфіскоўваў друкаваную прадукцыю, якую нібыта незаконна распаўсюджваў Іван Крук. Съведкі з боку міліцыі блытаўся ў сваіх паказаннях, а Іван Крук цвёрда настой-

Іван КРУК.

ваў на тым, што канфіскацыя газетай адбылася з грубым парушэннем заканадаўства, таму суд перанесьлі на 26 чэрвеня.

26 чэрвеня ў Астравецкім судзе працягнуўся разгляд справы актыўіста руху "За Свабоду" Івана Крука, якому інкрымінуюць распаўсюд нелегальнай літаратуры. Іван Крук чарговы раз уносіў хадайніцтвы. Першае – каб працэс спынілі з-за таго, што ў ягоных дзеяньнях няма хоць якіх-кольків прыкметай парушэння закону. Іван Крук пераконваў суд, што ўсяго толькі даў некалькі газетай пачытаць сваім суседу, а не займаўся распаўсюдам друкаваных выданняў без выходных дадзеных. Суд хадайніцтва адхіліў. Пасьля гэтага астравецкі актыўіст, па ягоных словам, хадайнічаў аб недаверы судзьдзі, але і гэтае хадайніцтва было адхілене. У судзе паўторна дапыталі ўчастковага міліцыянта, які 25 чэрвеня блытаўся ў сваіх паказаннях.

Суд прысудзіў 700 тысячай рублёў штрафу Івану Круку з фармулой: за распаўсюд друкаваных выданняў без выходных дадзеных.

такія звесткі ўспрыняла як паклён і абразу: "Я з гэтым не пагадзілася і лічу, што закранутыя мае гонар і годнасць. Но насамрэч я не свяячка асуђанага, я сама пацярпела. Забілі і спалілі мою сястру".

На працэс у суд прыйшло болей за 20 жанчын, якія падтрымліваюць Галіну Юбко і лічачь, што іх таксама абрэзі артыкул Віктара Панамарова.

Суд Савецкага раёну ўрэшце ад-мовіў Галіне Юбко ў задавальненні яе пазову да газеты адміністрацыі прэзідэнта "СБ – Беларусь сегодня" і супрацоўніка газеты Віктара Панамарова. Судзьдзю Сяргею Сякліцкаму для вынесення гэтага рашэння спатрэбілася 10 хвілінай разважан-ня ў асобным пакоі. Галіна Юбко ўжо заяўвала, што будзе абскарджаць ра-шэнне ў Менскім гарадзкім судзе.

...На прысуд – 10 хвілінаў

У судзе Савецкага раёну Менску 17 чэрвеня пачаўся разгляд пазову Галіны Юбко да газеты адміністрацыі прэзідэнта "СБ – Беларусь сегодня". Актыўістка грамадзкай ініцыятывы патрабуе абвяржэння звестак, якія лічыць для сябе зневажальныхі.

Галіна Юбко ўваходзіць у грамадзкую ініцыятыву "Жанчыны супраць беззаконня ў судах". Тут аўтэнтычна калія ста жанчын, незадаволеных рашэннямі судовых і праваахоўных органаў. Адны жанчыны дамагаюцца перагляду крымінальных прысудаў сваім сваякам, другія незадаволенны тым, што не заведзеныя крымінальныя справы на іх крытіцеляў, некаторыя нязгодныя з судовыімі ра-

"Свабоду Аўтуховічу, Ляўонаву, Асіпенку!"

Акцыі салідарнасці з палітвязнямі будуць працягвацца да іх вызвалення

Активісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" 16 чэрвеня вышлі да кінатэатру "Беларусь" з расьцяжкай "Свабоду палітвязням!" і партрэтамі Мікалая Аўтуховіча, Уладзіміра Асіпенкі і Юрыя Ляўонава.

Пра акцыю і яе наступствы распавёў актыўіст грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" Яўген Афнагель: "Мы праводзілі акцыю салідарнасці каля кінатэатру "Беларусь". Трымалі партрэты палітвязняў, расьцяжку, еўрапейскі і нацыянальны сцягі. Праз 20 хвілінай на месца правядзення мерапрыемства прыбылі супрацоўнікі міліцыі і АМАПу. Адзін з супрацоўнікаў міліцыі паведаміў нам, што, калі мы скончым акцыю, дык мы не будзем затрыманыя. Аднак, калі мы сталі разыходзіцца, міліцыяնты сталі хапаць людзей і запіхваць у аўтазак. Калі я спытаў міліцыянта, чаму ж ён не стрымаў дадзеное нам слова афіцэра, ён ня змог сказаць нічога выразнага. Мне вельмі шкада, што цяперашняյ ўлада давяла міліцыю да такога стану, што некаторыя міліцыяնты страцілі ўяўленьне пра гонар. Акцыі салідарнасці будуць працягвацца, пакуль ня будуць вызвалены ўсе палітвязні і ў краіне не спыняцца палітычныя рэпрэсіі".

Супрацоўнікі АМАПу і міліцыі арыштавалі Яўгена Афнагеля, Максіма Вінлярскага, Паліну Кур'яновіч, Алега Ладуцьку, Ірыну Пятрову і яшчэ некалькі чалавек, прозвішчы якіх невядомыя. Затрыманых дасцавілі ў Цэнтральны РУУС Менску. Маладых апазіцыянераў пратрымалі ў аддзяленні міліцыі каля двух гадзінай, і вызвалілі без складання пратаколаў.

Яшчэ адна акцыя салідарнасці ў падтрымку палітвязняў прайшла 16 чэрвеня каля сьценаў турмы на вуліцы Валадарскага.

Актыўісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" сталі насупраць уваходу ў СІЗА №1

Менск, 16 чэрвеня 2009 году.

Менск, 16 чэрвеня 2009 году.

ГУУС Менгарвыканкаму. У руках маладыя людзі трymалі партрэты ваўкавыскага прадпрымальніка Мікалая Аўтуховіча. Адзін з удзельнікаў акцыі, выкарыстоўваючы ме-

гафон, сказаў традыцыйныя слова падтрымкі палітвязня, які трymае галадоўку пратэсту. Гэта прыцягнула ўвагу супрацоўнікаў АМАПу. Аднак гэтым разам акцыя прайшла без затрыманьня. Супрацоўнікі міліцыі абмежаваліся тым, што перапісалі пашпартныя звесткі некаторых удзельнікаў акцыі.

19 чэрвеня чарговая вулічная акцыя салідарнасці з палітвязнямі прайшла каля рынку "Імпульс" у раёне плошчы Якуба Коласа.

Актыўісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" сталі ўздоўж тратуара, трymаючы ў руках партрэты Мікалая Аўтуховіча, які ўжо больш за два месяцы трymае галадоўку пратэсту ў СІЗА №1 ГУУС Менгарвыканкаму. З дапамогай мегафона менчукам, якія назіралі за акцыяй, распавялі пра палітвязняў і пра сітуацыю з правамі чалавека ў нашай краіне. Міліцыяնты, якія з'явіліся ля уваходу ў "Імпульс" праз 20 хвілінай пасля пачатку мерап-

Менск, 19 чэрвеня 2009 году.

рыемства, абмежаваліся тым, што назіралі за яго ўдзельнікамі. Падчас акцыі мінакам раздавалі ўлёткі з інфармацыяй пра палітвэзняй.

22 чэрвеня маладыя апазыцыянеры сабраліся каля універсаму "Фрунзенскі", для таго каб нагадаць менчукам аб тым, што ў нашай краіне ёсьць палітвэзныя зыняволеныя.

Активісты трывалі ў руках расьцяжку "Свабоду палітвэзням" і скандавалі лозунгі "Свабоду Аўтуховічу, Лявонаву і Асіпенку!". Акцыя працягвалася каля 10 хвілінаў, паслья чаго маладыя людзі разышліся.

Пад лозунгам "Свабоду Аўтуховічу, Лявонаву, Асіпенку!" 24 чэрвенья прайшла чарговая акцыя дэмакратычных актыўістуў у Бабруйску.

Активісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" вывесілі на мосце, насупраць бабруйскага аўтавакзalu, 8-метровую расьцяжку са словамі "Свабоду Аўтуховічу, Лявонаву, Асіпенку!".

Активісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" працягваюць праводзіць акцыі з патрабаваннем вызвалення палітвэзняў.

Транспарант "Свабоду палітвэзням!" быў вывешаны 25 чэрвеня на мосце над праспектам Дзяржынскага ў Менску.

Сотні ўлётак з інфармацыяй аб галадоўцы Мікалая Аўтуховіча і ягоных патрабаваньнях распаўсюдзілі моладзеўы актыўісты ў найбольш ажыўленых і людных месцах Менску.

29 чэрвеня актыўісты грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" правялі акцыю салідарнасці каля будынку Галоўпаштамту на праспекце Незалежнасці, недалёка ад СІЗА №1 Менгарвыканкаму, дзе трymае галадоўку пратэсту палітвэзень Мікалай Аўтуховіч. У руках моладзеўы актыўісты трывалі партрэт палітвэзня. Галоўнай мэтай акцыі быў распаўсюд інфармацыі, таму жыхарам гораду раздавалі ўлёткі з інфармацыяй пра беларускіх вязняў сумленьяня. Як высыветлілася, шмат хто з менчукой ужо добра ведае пра "справу Аўтуховіча". Некаторыя мінакі казалі ўдзельнікам акцыі словаў падзякі і падтрымкі.

Активісты "Еўрапейскай Беларусі" маюць намер і далей працягваць акцыі салідарнасці з палітвэзнямі – да іх вызвалення.

Нагадаем што лідэры прадпрымальнікаў з Ваўкавыску Мікалай Аўтуховіч, Юры Лявонаў і Уладзімір Асіпенка былі затрыманыя 8 лютага 2009 году. Праваабаронцы лічаць арыштаваных палітвэзнямі, з'яўляючы ўвагу на тое, што Аўтуховіч і Лявонаў раней былі асуджаны і прызнаныя міжнароднай грамадзкасцю вязнямі сумленьяня. Мікалай Аўтуховіч трymае бестэрміновую галадоўку пратэсту з 16 красавіка. Ён патрабуе перадачы яго справы ў суд ці вызвалення пад падпіску аб невыязьдзе.

Зэльцэра вызвалі

30 чэрвеня Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ аб памілаваныні Эмануіла Зэльцэра, грамадзяніна ЗША, чыгі вызваленія на гуманых падставах настойліва дамагаўся амерыканскі ўрад.

Вызваліць Эмануіла Зэльцэра Аляксандр Лукашэнка паабяцаў 30 чэрвенья ў размове з амерыканскімі кангрэсменамі, прычым паабяцаў зрабіць гэта "ужо цягам дня". Аднак амаль да вечара афіцыйныя крыніцы ў Менску маўчалі пра тое, ці прынятае адносна Зэльцэра нейкое рашэннне. Блізу 17 гадзіны прэс-сакратар кіраўніка дзяржавы Павел Лёгкі паведаміў: "Так, магу пацьвердзіць, што Аляксандр Лукашэнка сапраўды падпісаў указ аб памілаваныні Эмануіла Зэльцэра".

Эмануіла Зэльцэра ў той жа дзень вызвалілі з папраўчай калоніі Магілёву. З калоніі яго забрала супрацоўніца амбасады ЗША Кэролайн Севідж. На пасольскім аўтамабілі вызвалены быў дастаўлены ў Менск.

Нагадаем: Эмануіл Зэльцэр быў арыштаваны ў сакавіку 2008 году па прылёце ў Менск з Лондану.

Эмануіл Зэльцэр.

Зэльцэр быў прызнаны вінаватым у камерцыяным шпіяжы і пакараны трываючымі гадамі калоніі. Марк Зэльцэр, які жыве ў Нью-Ёрку, мяркуе, што ягоны брат стаў ахвярай інтрыгай ваокол спадчыны заўчастна памерлага грузінскага алігарха Бадры Патаркацышвілі. Паводле Марка Зэльцэра, на гэтую спадчыну прэтэндуе расейскі алігарх-уцякач Барыс Беразоўскі, які нібыта справакаваў арышт Зэльцэра. Барыс Беразоўскі адмаўляе сваю датычнасць да гэтай справы.

Больш за 70 дзён...

(Пачатак на страр. 1)

Ветэраны вайны ў Аўганістане Алег Воўчак і Аляксандр Камароўскі 29 чэрвеня накіравалі ў Генеральную прокуратуру ліст у абарону прадпрымальніка з Ваўкавыску, таксама былога "аўганца" Мікалая Аўтуховіча, які трymае галадоўку пратэсту ўжо 75 дзён.

"Галадоўка Аўтуховіча перайшла мяжу, за якой наступае непасрэдная пагроза жыццю", – пішуць у прокуратуре Алег Воўчак і Аляксандр Камароўскі, які разам з Мікалаем Аўтуховічам спрабавалі зарэгістраваць арганізацыю воіна-інтэрнацыяналістаў "Абаронцы Айчыны": "Мы выказываем абурэннне, што съледства засяягаеца, чалавек галадае, у любы момант з ім можа здарыцца кома, ён можа памерці, а зрухай у справе няма, хаця ўжо амаль 5 месяцаў ідзе съледства. Больш за тое, мы зараз даведваемся, што ўжо да іх справы далучылі і справу пра гранатамёт і яны там праходзяць як падазраваныя", – сказаў Алег Воўчак.

Алег Воўчак і Аляксандр Камароўскі просяць съледчых тэрмінова прыняць рашэннне аб вызвалені Мікалая Аўтуховіча пад падпіску пра навыезд і нагадваюць, што паводле афіцыйных заяваў справу Аўтуховіча, а таксама Юрыйя Лявонаў і Уладзіміра Асіпенкі прокуратура даўно зъбіралася перадаць у суд.

Нагадаем, жыхароў Ваўкавыску Аўтуховіча, Лявонава і Асіпенку арыштавалі на пачатку лютага і

выставілі ім абвінавачанье ў падпале дома міліцыянта, што здарылася яшчэ ў 2005 годзе. За гэтае злачынства ўжо адседзеў чалавек, якога прызналі вінаватым.

Адметна і тое, што пацярпелы міліцыянты не выказвае прэтэнзіяў да Аўтуховіча, Лявонава і Асіпенкі. Мікалай Аўтуховіч мяркуе, што яго пераследуець як грамадзкага актыўіста. Апошняя звесткі пра стан здароўя галадоўніка былі наступныя: "Ён вельмі стомлены і схуднелы, але не саступае", – казаў адвакат Павел Сапелка, які бачыўся з Аўтуховічам на мінульым тыдні. Паводле словаў сваякоў, з Лявонавым і Асіпенкам ужо болей за 3 тыдні не было ніякіх съледчых дзеяньняў. Дачка Лявонава Юля Міхнюк паведаміла, што яе бацька таксама фігуруе ў другой справе, звязанай са зброяй, нібыта гранатамётам. Такім чынам, звесткі пра другую справу адносна зброі, у якой фігуруюць як найменей Аўтуховіч і Лявонава, пацьвердзіліся. Адвакат Сапелка толькі ўдакладняе, што абвінавачанье па гэтай справе не выстаўлена, ягоны падабаронны лічыцца падазраваным.

Гэтая галадоўка Аўтуховіча – чацвёртая. У кастрычніку-сінежні 2005 году Аўтуховіч "галадаў" 74 дні. Тады ён страціў 38 кілаграмаў вагі. Падчас той галадоўкі на 60-ы дзень турэмны лекар на ўмовах анаімнасці паведаміў, што Мікалай Аўтуховіч адмаўляеца ад турэмнай ежы, але падмацоўваеца гарбатай, кісялем і прымае глюкозу.

Зінаіда ГАНЧАР:

"Лукашэнка ведае тое, што невядома съледзтву?"

Зінаіда Ганчар 18 чэрвеня накіравала ліст да сакратара Працоўнай групы па гвалтоўных зынкненях ААН Джаваны Цукелі. У звароце ў міжнародную установу жанчына просіць запытатыца ва ўраду Беларусі каментары наконт інфармацыі, агучанай нядайона прэзідэнтам Беларусі ў інтэр'ю расейскім СМІ. Аляксандр Лукашэнка распавеў журнalistам свою версю зынкнення апанентай улады.

У сваім звароце да Джаваны Цукелі Зінаіда Ганчар піша, што "у апошнім паведамленні ўраду Рэспублікі Беларусь ад 3 лютага 2009 году гаворыцца пра тое, што справа пра рассыльданье выкраданья майго мужа, Віктара Ганчара, падожана да 24 сакавіка 2009 году і што на дадзены момант пракуратура г. Менску, якая вядзе съледзтва, ня мае ніякіх новых дадзеных".

Аднак у інтэр'ю расейскай газете "Завтра", апублікованым у №24 (812) ад 10 чэрвяня, прэзідэнт Лукашэнка называў прычыны забойстваў людзей, якія да гэтага часу лічацца без зьевестак адсутнымі.

У гутарцы з рэдактарам выданья Лукашэнка заяўбі, у прыватнасці, што "многі причин и политических, и психологических, и социальных, мешающих нашему Союзу. Однако все это подается под соусом того, что, дескать, в Беларуси не хватает демократии, Лукашенко – диктатор, в Беларусии бесследно исчезают люди. Погибли три человека, а СМИ крутят это до сих пор. Лукашенко их убил как противников режима. На самом деле, в двух случаях – это

убийства на коммерческой почве, – обещали купить, продать, не содержали обещание и были убиты, как это водится в полубандитской среде. След убийц недавно обнаружен в Германии".

"З выступу Лукашэнкі вынікае, што гаворка ідзе пра лёс майго мужа. Кіраўнік дзяржавы, не зьяўляючыся органам, які вядзе крымінальны працэс, або органам, якому прадастаўлена права ажыццяўляць нагляд і кантроль за вядзеннем крымінальнага працэсу, выяўляе дасьведчанасць пра вынікі рассыльданання і публічна заяўляе пра іх. Пры гэтым ні я, ні мой адвакат не валодаем ніякай інфармацыяй пра ход рассыльданання і нас не дапускаюць да азнямлення з тымі дакументамі, выдача якіх па запатрабаванні пацярпелых прадугледжаная нацыянальным законадаўствам. Таму для мяне, як і для майго адваката, стала поўнай нечаканасцю зьяўленыне інфармацыі пра нібыта ўжо раскрытае злачынства і даказанасць факту забойства майго мужа," – кажа Зінаіда Ганчар.

Жонка зынклага палітыка просіць Працоўную групу па гвалтоўных зынкненях ААН запытатыца ва ўрада Беларусі каментары наконт вышэйзгаданай інфармацыі, агучанай прэзідэнтам. У сваю чаргу Зінаіда Ганчар абяцае на нацыянальным узроўні зрабіць усе магчымыя заходы для высьвятлення праўдзівасці выкладзенай прэзідэнтам краіны інфармацыі.

Мяркуецца, што зварот сп. Ганчар будзе разглядацца падчас 88-ай

сесіі Працоўнай групы па гвалтоўных зынкненях ААН, прызначанай на другую палову чэрвяня.

Нагадаем: 16 верасьня 1999 году былога віцэ-прэм'ера Віктора Ганчара і бізнесоўца Анатоля Красоўскага выкралі невядомыя асобы. На месцы здарэння съледчыя пракуратуры знайшли плямы крыві. Судмедэксперты далі заключэнне, што гэта кроў Віктора Ганчара. Рассыльданыне дадзенай крымінальнай справы неаднаразова прыпынялася, нягледзячи на заявы быльых службовых асобаў пра датычнасць да справы выкраданья апазіцыйных палітыкаў некаторых асобаў з атачэння Аляксандра Лукашэнкі.

Танная атамная электрычнасць – гэта міф...

22 чэрвеня БАЖ зладзіў "круглы стол" па праблемах будаўніцтва АЭС. Мэта журналістаў – з’явярнуць увагу міжнароднай супольнасці на выкананыне Орхускай канвенцыі. Пра гэта ішла гаворка падчас паседжання "круглага стала" на тэму "Беларуская АЭС: рызыкі і перспектывы", які ладзіўся ў межах кампаніі БАЖ "Журналісты за экалагічны дабрабыт".

Да ўдзелу ў дыскусіі былі запрошаныя эксперыты ў галіне атамнай энергетыкі і экалогіі, а таксама журналісты. Уздельнікі сустрэчы паспрабавалі тэарэтычна дасыльдаваць пытаныне будаўніцтва атамнай электрастанцыі ў Беларусі.

З боку прыхільнікаў будаўніцтва АЭС на "круглым стале" выступіў доктар эканамічных навук, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытуту эканомікі Нациянальнай акадэміі навук Беларусі, загадчык сектару

паліўна-энергетычных праблемаў Леанід Падалка.

Супраць неабходнасці такога будаўніцтва выступіў прафесар, доктар тэхнічных навук, дзеяны сябра (акадэмік) Міжнародной акадэміі экалогіі Георгій Лепін, кандыдат тэхнічных навук, старшыня прайлення Беларускага аддзялення Міжнароднай акадэміі экалогіі, віцэ-прэзідэнт Міжнароднай акадэміі экалогіі Яўген Шырокай, эколаг і журналіст Валер Дранчук і грамадзкі актыўіст з Астравеу Іван Крук.

Зазначалася, што танная атамная электрычнасць – гэта міф. І нават у Францыі, якую заўсёды прыводзяць у якасці прыкладу беларускія ўлады, атамная энергетыка – сфера датацыйная. А ў беларускім бюджэце такіх грошай няма і ў бліжэйшы час ня будзе. Таму, як высьветлілася, большасць прысутных экспертаў

нія бачаць магчымасці рэалізацыі праекту будаўніцтва АЭС на Беларусі ў бліжэйшы час. Перш за ўсё з эканамічных прычынаў.

На думку удзельніка "круглага стала", на сёняння праблема палягае хутчэй не ў небяспечы той ці іншай тэхналогіі будаўніцтва атамнай электрастанцыі, не ў недахопе адмыслоўцаў у гэтай галіне, і нават не ў недахопе сродкаў, а, як назначыў Валер Дранчук, у "парушэнні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і падлісанай нашай краінай міжнароднай Орхускай Канвенцыі".

У планах кампаніі БАЖ "Журналісты за экалагічны дабрабыт" зладзіць два прэс-туры: ў памежныя з зонай адсялення пасяля катастрофы на Чарнобыльскай АЭС рэгіёны Гомельшчыны, а таксама ў Астравецкі раён, дзе ўлады хочуць пабудаваць новую АЭС.